

1.	Наслов на наставниот предмет	ХИРУРГИЈА			
2.	Код	ОМ-421			
3.	Студиска програма	Општа медицина			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Медицински факултет Катедра по Хирургија			
5.	Степен на образование (прв односно втор циклус)	Интегриран циклус			
6.	Академска година/семестар	Четврта/VIII Пета/IX	7.	Број на ЕКТС кредити	20
8.	Наставник	Раководител на катедрат Проф. д-р. Миле Петровски *наставата ја изведуваат сите наставници на катедрата по Хирургија			
9.	Предуслови за запишување на предметот	Положен прв дел стручен испит Исполен улов за упис во VII семестар			
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Студентот да ги научи и совлада вештините во рамките на рационалната дијагностика и современото лекување на хируршките заболувања. • Студентот да се запознае со основните принципи на дијагностицирање оперативна припрема и лекување во рамките на општата хирургија. • Студентот рационално да се оспособи да проценува и да ги упатува на лекување акутните хируршки заболувања кои ако правовремено не се дијагностицираат и третираат може да завршат фатално. <p>Студентот да се оспособи да ги проценува и лекува хируршките заболувања на централниот нервен систем, вратот и градните органи, кардиолошките и васкуларните болести, дигестивните заболувања, уролошките болести, детските хируршки заболувања, пластичните и реконструктивните корекции, повредите на локомоторниот систем и внатрешните органи.</p>				
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <p>Теоретска настава:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Општа и воена хирургија</u> • <u>Болести и хируршки третман на централниот нервен систем</u> <ul style="list-style-type: none"> - Вовед во неврохирургијата - Преглед на неврохируршки болен - Параклинички испитувања - Интракционална динамика - Вродени аномалии - Краниосиностази - Краниocereбрални повреди (КЦП) - Клиничка проценка на пациент со претрпена КЦП - Повреди на поглавина - Иницијални терапевтски постапки при КЦП - Невроонкологија 				

- Интрааксијални тумори
- Тумори на базата на черепот
- Протокол за терапевтски менаџмент
- Васкуларна и ендоваскуларна неврохирургија
- Интракранијални аневризми
- Иницијални терапевтски постапки
- Заболувања на рбетникот и 'рбетниот мозок
- Дискална хернијација
- Периферни нерви
- Функционална неврохирургија
- Воспаленија

- **Болести и хируршки третман на нарушувањето на белите дробови**

- Дојка
- Мастопатија
- Воспаленија
- Бенигни тумори
- Малигни тумори
- Хируршки интервенции во торакална хирургија
- Граден кош
- Плевра
- Медијастинум
- Бели дробови
- Гнојни и гливични заболувања, апсцес
- Малигни тумори на бел дроб
- Трахеја
- Дијафрагма
- Езофагус
- Тироидеа и паратириоидеа
- Траума на граден кош

- **Болести и хируршки третман на нарушувањето на кардиолошките и васкуларните заболувања**

- Вовед во васкуларна хирургија и Хронична артериска болест
- Оклузивна болест на каротидните артерии
- Болести на торако абдоминална аорта -дисекции, аневризми на аорта и илиакални крвни садови
- Ишемија на горен екстремитет; Васкуларни пристапи на горни екстремитети
- Неатеросклеротски болести и состојби и дијабетично стопало
- Аорто-илјакална болести
- Феморо-поплитеална оклузивна болест и Анеуризми на периферните артерии
- Акутна артериска оклузија
- Длабока венска тромбоза и белофробен емболизам
- Варикозни вени и поршен тромбофлебитис
- Васкуларна траума

- Ендоваскуларна хирургија
- Вовед во кардиохирургија
- ЕКЦ
- Кардиохируршки операции
- Операции на вродени срцеви заболувања
- Цијаногени
- Ацијаногени
- Стекнати срцеви мани
- Коронарни заболувања
- Валвуларни заболуваа
- Дисекции на аортален корен
- Срцева трансплантација
- Повреди на срце и големи крвни садови

- **Болести и хируршки третман на нарушувањето на дигестивниот систем**

- Абдоминален сид и хернија
- Акутен абдомен
- Оментум и мезентериум
- Желудник и дуоденум
- Тенко црево
- Дебело црево
- Апендикс
- Анус и ректум
- Црн дроб
- Жолчно кесе и жолчни патишта
- Панкреас
- Слезена
- Лапароскопска хирургија
- Трансплантациона хирургија
- Повреди на абдоменот и гениталиите во вонредни услови

- **Болести и хируршки третман на нарушувањето урогенитален систем**

- Вродени аномалии на урогениталниот систем
- Повреди на урогениталниот систем
- Бенигна простатична хиперплазија
- Калкулоза на уринарниот систем
- Ургентни состојби во урологијата
- Тумори на урогенитален систем
- Хирургија на бубрег
- Бубрежна трансплантација
- Уринарна опструкција и стаза
- Хидроцела, хематоцела, варикоцела, машки стерилитет
- Неспецифични воспаленија на урогениталниот систем
- Специфични воспаленија на урогениталниот систем
- Еректилна дисфункција

	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Болести и хируршки третман на нарушувањето на детските заболувања</u> <ul style="list-style-type: none"> - Неонатална хирургија - Торакална и абдоминална детска хирургија - Травматологија - Детска урологија - Тумори во детска возраст - Општа хирургија • <u>Болести и хируршки третман на нарушувањето на кожата со пластични и реконструктивни зафати.</u> <ul style="list-style-type: none"> - Општа хирургија - Рани и кожни дефекти - Конгенитални аномалии - Хирургија на раката - Малигни тумори на кожата - Термички, електрични, хемиски и ирадијациони изгореници - Реконструктивна хирургија - Естетска хирургија • <u>Болести и хируршки третман на повредите на локомоторниот систем</u> <ul style="list-style-type: none"> - Политравматизам - Фрактури - Горен екстремитет - Долен екстремитет - Рбетен столб и карлица - Артроскопија - Воена хирургија <p>Практична настава: Совладување на клиничките вештини и практична примена на стекнатото теоретско знаење.</p>			
12.	Методи на учење: Интерактивни предавања, вежби/семинари			
13.	Вкупен расположив фонд на време	600 часови		
14.	Распределба на расположивото време	335 часови предавања, вежби, семинари 265 часови домашно учење		
15.	Форми на наставните активности	15.1	Предавања-теоретска настава	103 часови
		15.2	Вежби (лабораториски, клинички), семинари, тимска работа	Вежби: 180 часови Семинари 52 часови
16.	Други форми на активности	16.1	Проектни задачи	часови
		16.2	Самостојни задачи	часови
		16.3	Домашно учење	265 часови

17.	Начин на оценување		бодови
	17.1	Тестови	<div style="text-align: right;">мин.-макс.</div> Континуирани проверки* бодови 12 – 24 Континуирана проверка на знаења (колоквиум): 6 писмени теста Ги покриваат сите области од хирургијата во различни комбинации во зависност од групата во која студентот слуша и тековниот распоред: 1. Општа хирургија и трауматологија 2. Торако-кардио-васкуларна хирургија 3. Дигестивна хирургија 4. Неурохирургија 5. Урологија 6. Детска и пластична и реконструктивна хирургија Студентите од еден колоквиум може да добијат: 2- 4 бода
		Завршен испит	<div style="text-align: right;">мин.-макс.</div> Устен дел* бодови 28 - 40 Практичен дел** бодови 8 - 12 *Устен дел (интегративен)- 4 прашања на кои испрашува интегративното знаење кое е битно за разбирање на целината на предметот и медицинската практика (За 10=40 бода; За 9=37-39 бода; За 8=34-36 бода; За 7=31-33 бода; За 6=28-30 бода) **Практичен дел (според каталог на вештини): преглед на пациент, диф.дгн, терапија (За 10=12 бода; За 9=11 бода; За 8=10 бода; За 7=9 бода; За 6=8 бода) Студентот е должен да освои минимум од предвидените бодови за секој дел од испитот посебно за да можат да му бидат впишани бодовите за завршен испит. Во спротивно, испитот се смета за неположен.
	17.2	Активно учество	<div style="text-align: right;">мин.-макс.</div> Теоретска настава* бодови 2 - 8 Практична настава** бодови 10 – 16 *Присуство на теоретска настава 51%-60% 2 бод 61%-70% 4 бода

			71%-85% 6 бода 86%- 100% 8 бода	
			** практична настава (45 вежби со траење од 4 часа): присуство: 0.15 бода, колоквирање на вежба 0.2 бода	
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	до 59 бода	5 (пет) Ф	
		од 60 до 68 бода	6 (шест) Е	
		од 69 до 76 бода	7 (седум) Д	
		од 77 до 84 бода	8 (осум) Ц	
		од 85 до 92 бода	9 (девет) Б	
		од 93 до 100 бода	10 (десет) А	
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит	<p>Условувачки критериуми: За да добие потпис студентот е потребно да ја посетува теоретската, практичната настава и семинарите и да освои минимум бодови</p> <p>За да пристапи на завршен испит студентот треба да ги положи предвидените континуирани проверки, во испитната сесија прво ги полага неположените континуирани проверки, а потоа пристапува на завршен испит.</p> <p>Оценката за предметот се формира според табелата на оценки, а врз основа на збирот на бодовите од сите активности, континуираните проверки и завршниот испит.</p>		
20.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	Студенска анонимна евалуација за предметот и наставниците и соработниците кои учествуваат во изведувањето на наставата		
22.	Литература			
	Задолжителна литература			
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
22.1	1	Courtney M. Townsend, Jr., MD, R. Daniel Beauchamp, MD, B. Mark Evers, MD and Kenneth L. Mattox, MD	Sabiston Textbook of Surgery, 19th Edition	дел од програмата на владата на РМ за превод на учебници
	2	Катедра по Хирургија	Специјална хирургија	Универзитет "Св. Кирил и Методиј" Медицински факултет Скопје
	Година			
				2012
				2013
22.2	Доплнителна литература			
	Р.бр	Автор	Наслов	Издавач
				Година

		1	Ј. Пановски	Општа и специјална хирургија	Универзитет Св. Кирил и Методиј	1988
		2	Г. Кондов	Торакална хирургија	Мекавеј	2009
		3	Ј. Угриновски. С. Јовковски. И. Панговски. К. Лозанче. В. Столески	Неурохирургија	Македонска култура Скопје	2002
		4	И. Тодоров. С. Јовковски. В. Георгиев. М. Гавриловски. З. Спировски. В. Јаневски	Клиничка трауматологија	Просветно дело Скопје	2000
		5	Г. Кондов	Заболување на дојка	Мекавеј	2001
		6.	С. Јовковски.	Краниocereбралн и повреди	Детска радост	1998
		7.	А. Ставридис	Калкулоза на уринарен тракт	Кочани: Европа-92	2003